

"נקודה טובה" לפרשת "ויקהל" - בסוד "שפת המבנה"

במהלך מלחמת העולם השנייה, השתמשו הצדדים הלוחמים בקשר אלחוטי להעברת מסרים והודעות. החשש מפני יכולתו של האויב להאזין וליירט את התשדורות, הביאה את הצדדים השונים לחפש פתרונות יצירתיים של הצפנה וקידוד המסרים.

הגרמנים פיתחו את מכונת ההצפנה "אניגמה" שצפניה פוצחו עם הזמן על ידי הבריטים ואילו האמריקאים נקטו ביוזמה חדשנית. הם גייסו אלחוטנים אינדיאנים משבט הנוואחו שדברו זה עם זה באופן גלוי בשפתם המוזרה והבלתי מובנת. כך, מאחר ושפה זו הינה שונה וייחודית, לא הצליחו הגרמנים לפענח את ה"צופן" הזה.

פרשתנו - פרשת "ויקהל" ממשיכה לעסוק בפרוייקט הלאומי של בניית המשכן. יצירה שפרטי המבנה שלה - החומרים והמידות, הצבע והצורה, אוצרים סוד ורומזים על רעיונות גדולים העומדים ברומו של עולם. **סודות המוצפנים ב"שפת החומרים", ב"שפת הצבעים", ב"שפת המבנה" וב"שפת המספרים"**.

בניגוד להצפנה הצבאית בה אנו רוצים להסתיר את הדברים, הרי שכאן, הצופן הינו בבחינת **"כתב חידה"** המזמין ו**מְאֲתָגֵר** (מלשון אתגר...) את הבא בשערי המשכן והמקדש (וכמובן גם את העוסק בפרשיות אלה). והאתגר הוא - לפתור את החידה ולגלות את סתריו של המשכן.

בגיליונות הקודמים נגענו ב**"שפת החומרים"** (בפרשת "תרומה") וב**"שפת הצבעים"** (פרשת "תצווה"). והפעם, נעסוק ב**"שפת המבנה"**.

המשכן וכליו, נדדו עם עם ישראל במדבר, ממסע למסע וממחנה למחנה. אולם, הפריט היחיד שהיו לו מוטות נשיאה קבועים, היה ארון העדות - ארון הברית.

והתורה מצווה על כך בפירוש: **"בְּטַבְעֹת הָאָרֶץ יִהְיוּ הַבַּדִּים (מוטות הנשיאה), לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ"** (שמות כה, טו). מוטות הנשיאה נשארו צמודים לארון כל הזמן, גם בשעת החניה.

ציווי זה מלמד, כי מוטות הנשיאה הללו צופנים בחובם לא רק תפקיד פונקציונאלי, אלא מבטאים גם רעיון, תוכן ומהות.

הרב הירש - המחנך והפרשן, מראשי יהדות גרמניה בתקופת ההשכלה (1808-1888), טוען שהדבר בא ללמד אותנו, שהתורה הינה "ניידת". לכל מקום אליו נלך - היא איתנו תמיד, הן ברמה הלאומית והן מן ההיבט האישי.

לתורה אין מקום מיוחד דווקא. כל מקום בעולם, הוא מקומה... והיא שייכת ורלוונטית, בכל מקום...

אין מקום בעולם שהוא מופקע (חס וחלילה...) מן האידיאלים והרעיונות האלוקיים של התורה!

לעומת זאת, לשאר כלי המקדש המסמלים את הצד המעשי - גשמי של החיים, לא היו מוטות נשיאה קבועים כלל. ללמדך, שלחיים הגשמיים של עם ישראל, כן יש "כתובת קבועה" והיא - ארץ ישראל. ובלשונו של הרב הירש:

נוכחותם התמידית של הבדים (העובדה שמוטות הנשיאה היו קבועים בארון תמיד), מעידה על כך, שתורת ה' אינה קשורה וזקוקה לשום מקום מיוחד. ודבר זה בולט בחריפות יתירה ב**פְּנִינֵי שַׁבִּין**

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

הארון לבין שאר כלי המקדש, ובייחוד השולחן והמנורה, שאין להם בדים (מוטות נשיאה) קבועים.

מאליו עולה כאן הרעיון: שולחן ישראל ומנורת ישראל - מלוא חייו הגשמיים ופריחת חייו הרוחניים (של עם ישראל) - קשורים (דווקא) באדמת ארץ הקודש (ארץ ישראל) (שמות כה, יב).

כהשלמה לדברים אלה, נזכיר כי כל אחד ממלכי ישראל, נדרש עם כניסתו לתפקידו, לכתוב לעצמו ספר תורה קטן, שהיה צמוד אליו בצאתו ובבואו - לכל מקום בו הלך, ככתוב: "...וְהִיְתָה (התורה) עִמּוֹ וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו..." (דברים יז, יט).

כשהיה יוצא למלחמה ספר התורה היה עמו, כשהיה יושב בדין ספר התורה היה עמו, מיסב (יושב, או אוכל) והוא - ספר התורה כנגדו (על פי רמב"ם הלכות מלכים פרק ג, א).

וכל כך למה? כי ה"מפה" הרוחנית של האידיאלים והעקרונות האלוקיים שעל פיהם האנושות כולה ועם ישראל בפרט נדרש לנהל את חייו, חייבת להיות לנגד עניו של המלך - המנהיג, המצביא, השופט ומקבל ההחלטות, בכל רגע של חייו (למעט כשהוא במקלחת או בשירותים...). ובכל מקום בו הוא נמצא.

גם כאן טמון הרעיון, שלתורה אין מגבלות של מקום וזמן. כל מקום הוא מקומה ובכל עידן היא רלוונטית ועכשווית.

נחתום בשירו של האומן והיוצר קובי אוז (מילים ולחן), סולנה של להקת "טיפקס":

מי אני?

מה אני בכלל

למה לטפס על ההרים, פי הם שם?

הנה אני

מחפש בכל פנה

שאל אותי נזיר מההימלאיה מי אתה?

סוג של טפיל אולי

בנימת עלים

סוג של תולעת משי

אבל נראה כמו ההורים

שלי

שאוהבים אותי

ועושים לי יומולדת כל שנה...

כאשר כל אחד מאיתנו שואל את עצמו מי אני? מה אני בכלל, ו"מחפש את עצמו", הוא מוזמן לחפש את סוד ומשמעות קיומו הכללי והפרטי כאדם, בתורת ישראל.

חלק מן היסודות והאתגרים הללו, מוצפנים במבנהו של המשכן עתיר הסודות. ועל כן, מוזמן השואל "לסייר" במשכן ולנסות לפתור את כתבי החידה, לפענח את הרמזים (בעזרתם של חכמי ישראל) ולשאוב מלוא החופניים רעיונות ואידיאלים, תובנות ועקרונות חיים - לעם, לעולם ולכל אחד מאיתנו.

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

באמצעות "שפת החומרים", למדנו את סוד הצמיחה והיצירה, המוכוונת על ידי עקרונות אלוקיים.

באמצעות "שפת הצבעים", גילינו כי הקב"ה מזמין אותנו "לצבוע" את אורחות חיינו בצבע הלבן - צבע הטוהר והריסון העצמי ובצבע התכלת - צבע השמיים, הרומז ומזמין כל אחד מאיתנו, ליצור קשר אישי ישיר, עם ריבונו של עולם.

ובגליון זה למדנו באמצעות "שפת המבנה", כי העקרונות והאידיאלים האלוקיים של תורת ה', המכוונים ומדריכים אותנו, נכונים בכל מקום וצריכים להיות המצפן הלאומי והאישי שלנו, בכל מקום ובכל שעה.

בניגוד לתולעת המָּשִׁי, לנו יש ייעוד ואתגר - לחיות כאדם וכעם לפי הקוד האתי האלוקי בכל מקום ובכל זמן.

בניגוד לִפְנִימֵת העֵלִים שחייה הם גשמיים בלבד, לנו יש אתגר של צמיחה רוחנית ושל הכנסת גווני התכלת והלבן (על משמעותם), אל אורחות חיינו.

אלה האתגרים ו"ההרים" הרוחניים, הניצבים בפנינו... זהו הר הַהִימָלְאִיה שלנו...

מברכת עמת לופ

טעה רוט

למייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל.

אהבת? הפץ בין חבריך